

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕಾಡ್ಲಿಚ್ಚಿನಂತೆ ಹಬ್ಬುತ್ತಿರುವ ಅಡಿಕೆ ತೋಟಗಳು ಪಕ್ಷಿವೈವಿಧ್ಯಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ತಂದಿವೆ. ಪಶ್ಚಿಮಘಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಅಕೇಶಿಯಾ ನೆಡುತೋಪು ಹಾನಿಕಾರಕವಾಗಿದೆ. ಕೆರೆ-ನದಿಗಳ ಕಲ್ಮಶಗಳಿಂದ ಜಲಪಕ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಗಂಡಾಂತರ ಬಂದಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಕಡಲ ತೀರಗಳು ಕಲ್ಮಶಯುಕ್ತವಾಗುತ್ತಿದ್ದು ವಲಸೆ ಬರುವ ಕಡಲ ಹಕ್ಕಿಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆಯುಂಟಾಗಿದೆ.

ಪಕ್ಷಿ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಧಾನಗಳು

ಒಟ್ಟು ಭಾರತದ ಭೂ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು 100x100 ಚ.ಕಿ.ಮೀ.ಗಳ ಮುಖ್ಯ ಭಾಗಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಪ್ರತಿ ಭಾಗದಲ್ಲಿ 25x25 ಚ.ಕಿ.ಮೀ.ಗಳ ಉಪವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಗಣತಿಗೆ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷಿವೈವಿಧ್ಯವನ್ನು ದಾಖಲಿಸಲು 'ಪೌರ ವಿಜ್ಞಾನ' ಮಾರ್ಗ ಬಳಸಲಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ, ದೇಶದ ಪಕ್ಷಿವಿಕ್ಷಕರ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಯಿಂದಾದ ಗಣತಿಯ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಇಬರ್ಡ್ ಜಾಲತಾಣದಿಂದ ಪಡೆದು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಪ್ರಭೇದದ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ನಂತರ ಸಂಖ್ಯಾಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಧಾನ ಅನುಸರಿಸಿ ಸರಾಸರಿ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಪ್ರಭೇದ ಸುಸ್ಥಿತಿ/ ದುಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಜೂನ್ 1, 2022ರಿಂದ ಮೇ 31, 2023ರವರೆಗೆ 'ಪಕ್ಷಿ ವರ್ಷ'ವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಭಾರತಕ್ಕೆ ವಿದೇಶಗಳಿಂದ ಬರುವ ಚಳಿಗಾಲದ ವಲಸೆಗಾರ ಹಕ್ಕಿಗಳ ಮಾಹಿತಿ ಲಭ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮುಂಗಾರು, ಹಿಂಗಾರು, ಚಳಿಗಾಲ ಮತ್ತು ಸೆಕೆಗಾಲ ಎಂಬ ನಾಲ್ಕು ಸಮಯದ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ದತ್ತಾಂಶ ತಯಾರಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಪ್ರಭೇದದ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮಾಹಿತಿ ಪರಿಗಣಿಸಲು ಮೂರು ಮುಖ್ಯ ಸೂಚ್ಯಂಕಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ದೀರ್ಘಕಾಲದ ಸೂಚನೆಗಳಿಗಾಗಿ 2000ದಿಂದ ಹಿಂದಿನ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು 2022ರ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಳೆದ ಎಂಟು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಆದ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಭಾರತದ ಹಕ್ಕಿಗಳ ವಿಸ್ತರಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿ	
ಬಹುದೊಡ್ಡ ವಿಸ್ತರಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಿರುವ ಹಕ್ಕಿ ಪ್ರಭೇದಗಳು	131
ದೊಡ್ಡ ವಿಸ್ತರಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಿರುವ ಹಕ್ಕಿ ಪ್ರಭೇದಗಳು	174
ಮಧ್ಯಮ ವಿಸ್ತರಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಿರುವ ಹಕ್ಕಿ ಪ್ರಭೇದಗಳು	363
ಸೀಮಿತ ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಿರುವ ಹಕ್ಕಿ ಪ್ರಭೇದಗಳು	220
ಅತಿ ಸೀಮಿತ ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಿರುವ ಹಕ್ಕಿ ಪ್ರಭೇದಗಳು	46

ಪ್ರತಿ ಪ್ರಭೇದದ ವಿಸ್ತರಣಾ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ತಿಳಿಯಲು 25x25 ಚ.ಕಿ.ಮೀ. ಉಪವಿಭಾಗದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕ್ರೋಡೀಕರಿಸಿ ಕಳೆದ ಐದು ವರ್ಷಗಳ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪಕ್ಷಿಸಂಕುಲಕ್ಕೆ ವನೇನು ಮಾರಕ?

ಭಾರತವೂ ಸೇರಿ ವಿಶ್ವದಾದ್ಯಂತ ಪಕ್ಷಿವೈವಿಧ್ಯಕ್ಕೆ ಹಲವಾರು ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ, ಭೂ ಭಾಗಗಳ ಪರಿವರ್ತನೆ, ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಅವನತಿ, ಮಾನವ ಕೇಂದ್ರಿತ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ನಾಗಾಲೋಟ, ಪರಿಸರ ಕಲ್ಮಶಗಳು ಮತ್ತು ಜಾಗತಿಕ ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ ಪ್ರಮುಖವಾದವು.

ಕಳೆದ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಪಕ್ಷಿ ಪ್ರಭೇದಗಳು ಈ ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಂದಾಗಿ ಅವನತಿಯತ್ತ ಸಾಗಿವೆ. ಕೆಲವು ಪ್ರಭೇದಗಳು ಮಾತ್ರ ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಆವಾಸ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ. ಬಹುಮಹಡಿ ಕಟ್ಟಡಗಳು, ಗಾಳಿ ಮತ್ತು ಸೌರಶಕ್ತಿ ಉತ್ಪಾದಕ ಯಂತ್ರಗಳೂ ಪಕ್ಷಿ ಸಮೂಹವನ್ನು ಆಪತ್ತಿಗೆ ತಳ್ಳಿವೆ. ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹಕ್ಕಿಗಳ ಮಾರಾಟ ಮತ್ತು ಸಾಗಾಟ ತನ್ನ ಕಬಂಧ ಬಾಹುಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತಾ ಕೆಲವೇ ಆಕರ್ಷಕ ಪಕ್ಷಿ ಪ್ರಭೇದಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತಿವೆ. ಮಾಂಸಕ್ಕಾಗಿ

ಬೆಳೆಯುವ ಕೋಳಿ ಫಾರ್ಮ್‌ಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿವೆ.

ಏಕರೂಪದ ಸಸ್ಯಗಳು: ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಕಾಫಿ, ಚಹಾ, ಅಡಿಕೆ, ಏಲಕ್ಕಿ, ರಬ್ಬರ್, ತೇಗ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಸಾವಿರಾರು ಎಕರೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಲು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಕಾಡು ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅರಣ್ಯಕರಣ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲೂ ಒಂದೇ ಬಗೆಯ ಸಸಿಗಳನ್ನು ನೆಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಭಾರತದ ತಾಳೆ ಗಿಡಗಳ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಶೇ. 14ರಷ್ಟು ಪಕ್ಷಿವೈವಿಧ್ಯ ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಅಬಾಧಿತ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಮರಿಗಿಡಗಳಿರುವುದರಿಂದ ಶೇ. 85ರಷ್ಟು ಪಕ್ಷಿವೈವಿಧ್ಯ ದಾಖಲಾಗಿದೆ. ಮಾನವ ನಿರ್ಮಿತ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಡಿನ ರಚನೆಗೆ ಕುತ್ತು ಬಂದಿದ್ದು, ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ ಬಳಸುವ ಕಳೆ ಮತ್ತು ಕೀಟನಾಶಕಗಳು ಪಕ್ಷಿವೈವಿಧ್ಯದ ಮೇಲೆ ಗಂಭೀರ ಪರಿಣಾಮ ಉಂಟುಮಾಡಿವೆ. ಯೋಜನಾಬದ್ಧ ಅರಣ್ಯಕರಣ ಮತ್ತು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಆವಾಸ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವುದು ಈಗ ಬಹುಮುಖ್ಯ.

ಪರಿಸರದಲ್ಲಿನ ಕಲ್ಮಶಗಳು: ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ, ಕೀಟನಾಶಕಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್, ಪಕ್ಷಿಗಳ ಸಂತತಿ ಇಳಿಮುಖವಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣ. ಗಣಿಗಾರಿಕೆಯಿಂದ ಹೊರಸೂಸುವ ಭಾರತೀಯ ಕಲ್ಮಶ ಜಲಮೂಲಗಳನ್ನು ಸೇರಿ ಜಲಪಕ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಆತಂಕ ಉಂಟುಮಾಡಿವೆ. ವಿಷಕಾರಿ ಲೋಹಗಳಾದ ಸತು, ಸೀಸ, ನಿಕೆಲ್, ಕೊಬಾಲ್ಟ್, ಕ್ರೋಮಿಯಂ, ಪಾದರಸದ ಅಂಶಗಳು ಹಕ್ಕಿಗಳ ರಕ್ತಕ್ಕೆ ಪುಕ್ಕಗಳಲ್ಲಿರುವುದು ಪತ್ತೆಯಾಗಿದೆ. ಪಶುವೈದ್ಯಕೀಯ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ನೋವುನಿವಾರಕ ಔಷಧಿಗಳು ಪಶುಮಾಂಸದ ಮೂಲಕ ಹಕ್ಕಿಗಳ ದೇಹ ಸೇರಿ ಹದ್ದುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕ್ಷೀಣಿಸಲು ಕಾರಣವೆಂದು ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳೂ ಇವೆ. ಹಕ್ಕಿ ಮರಿಗಳ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಗೂಡುಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರಕವಾದ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಕಂಡುಬಂದಿದೆ.

ಯೋಜನಾಬದ್ಧ ಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಸರ ಕಲ್ಮಶಗಳನ್ನು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚುವ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಸಾಂದ್ರತೆ ಅಳೆಯುವ ಪ್ರಯೋಗಾಲಯಗಳ

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಗರಿಷ್ಠ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಬೇಕಾದ ನದಿರೀಪ

ಭಾರತದ ವಲಸೆ ಹಕ್ಕಿಗಳ ಸ್ಥಾನಮಾನ	
ಭಾರತದ ನಿವಾಸಿ ಹಕ್ಕಿ ಪ್ರಭೇದಗಳು	455
ಭಾರತಕ್ಕೆ ವಿದೇಶಗಳಿಂದ ಬರುವ ಚಳಿಗಾಲದ ವಲಸೆಗಾರ ಹಕ್ಕಿ ಪ್ರಭೇದಗಳು	116
ನಿವಾಸಿ ಮತ್ತು ಉತ್ತರದ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ಬರುವ ಪ್ರಭೇದಗಳು	157
ಭಾರತದಲ್ಲಿಯೇ ವಲಸೆಗೆ ಹಕ್ಕಿ ಪ್ರಭೇದಗಳು	25
ನಿಗದಿತ ಸ್ಥಳವಿಲ್ಲದ ಹಕ್ಕಿ ಪ್ರಭೇದಗಳು	4
ಸ್ಥಳೀಯ ಬೇಸಿಗೆ ವಲಸೆಗೆ ಹಕ್ಕಿ ಪ್ರಭೇದಗಳು	30